

Verslag van de vergadering van EU-Commissiewerkgroep Voedselinformatie voor consumenten

Datum 9 oktober 2019
Voorzitter Cie Athanasios Raikos
Dora Szentpaly
Magdalena Haponiuk

Ned.Delegatie Inge Stoelhorst, Nikki Emmerik

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Nikki Emmerik
ne.emmerik@minvws.nl

Ons kenmerk
Verslag CWG
Voedselinformatie voor
consumenten 9 oktober 2019

Secretariaat ROW
[dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Delegated Act amending Annex II to Regulation (EU) No. 1169/2011 of the European Parliament and of the Council on the provision of food information to consumers, as regards behenic acid from mustard seeds to be used in the manufacturing of certain emulsifiers

Spanje gaf aan dat het aanvullende resultaten verwacht. Deze informatie wordt gedeeld met de Commissie, zodat dit meegenomen kan worden in de EFSA-beoordeling.

1. Update on the draft Q&A document related to the application of the provisions of Article 26(3) of Regulation (EU) No. 1169/2011 on the provision of food to consumers

De Commissie heeft toegelicht dat een laatste hand wordt gelegd aan de Q&A. Naar verwachting wordt de Q&A begin november gepubliceerd.

2. Information from the Commission on the development of the Food Labelling Information System (Database)

Algemene informatie over het Food Labelling Information System (FLIS) wordt gepresenteerd door het projectteam. Ook een pilot wordt gepresenteerd van hoe het systeem er daadwerkelijk uit komt te zien.

Het Food Labelling Informatie Systeem is een informatiesysteem dat levensmiddelenexploitanten kunnen gebruiken om na te gaan wat de etiketteringsverplichtingen zijn voor hun producten. Daarnaast is het een plek waar alle Europese en nationale wetgeving op het vlak van etikettering bij elkaar wordt gebracht. De Commissie faciliteert hiermee bedrijven en handhavingsautoriteiten en beoogt daarmee de naleving te bevorderen. Na implementatie zal FLIS geen formele wettelijke status hebben. Het belangrijk dat het systeem data bevat die up-to-date en correct is. De uitrol van het systeem zal gebeuren in 2 fases. In de 1^e fase wordt de website publiekelijk toegankelijk met Europese data. Beoogd is dat deze website in december 2019/januari 2020 wordt gelanceerd.

Daarna wordt nationale wetgevingsinformatie aan het FLIS toegevoegd. Dit volgt later en vergt nog inzet van de lidstaten.

Enkele lidstaten uiten hun haar zorgen over de bewerkelijkheid van het systeem, dit vergt (ook van de lidstaten) veel tijd, ook om het systeem up-to-date te houden.

Meerdere lidstaten bevestigen dat het FLIS een nuttig systeem kan zijn, het systeem biedt transparantie en regelgeving kan snel worden opgezocht. Anderszijds is het heel bewerkelijk.

3. Dual quality

In 2017 is door enkele Oost-Europese lidstaten een vergelijkende test gehouden waaruit bleek dat producten uit verschillende landen, met dezelfde etiketten een verschillende samenstelling kunnen hebben.

De Commissie heeft vervolgens door het Joint Research Centre (JRC) in totaal 113 merkproducten en 15 huismerkproducten beoordeeld, wat goed was voor het vergelijken van 1380 monsters. Resultaten waren als volgt:

1. Geen indicatie van consistente differentiatie met betrekking tot bepaalde geografische regio's;
2. De verschillen in samenstelling die bij de test werden aangetroffen, vormen niet noodzakelijk een verschil in productkwaliteit;
3. De resultaten mogen niet worden geïnterpreteerd als representatief voor de gehele assortiment van levensmiddelen op de EU-markt.

Het onderzoek van het JRC liet zien dat de verschillen niet te wijten waren aan de producten, maar aan het feit dat er verschillende methodes gebruikt waren om de producten te vergelijken. Daarom is er nu een gemeenschappelijke test methode ontwikkeld door het (JRC, waarbij de principes zijn: transparantie, beoordelingsprocedure, vergelijkbaarheid, passende procedures, en inclusiviteit en eerlijkheid. Het JRC heeft nu de lidstaten benaderd om deel te nemen aan organoleptische testen van producten. Een lidstaat vraagt zich af of de organoleptische test al vanaf het begin gepland was. Ze laten weten dat veel producten opnieuw gezocht moeten worden. De Commissie geeft aan dat dit inderdaad het plan was vanaf het begin. Op dit moment is JRC bezig met het opzetten van de studie.

Per november 2019 zal een aanpassing van richtlijn oneerlijke handelpraktijken van kracht gaan, in werking is twee en een half jaar later. Deze aangepaste richtlijn gaat specifiek in op misleiding: 'marketing of a good in one Member State as being identical to a good marketed in other Member States, while that good has significantly different composition or characteristics, unless differences are justified (case-by-case assessment)'. Producten met eenzelfde etiket kunnen onder andere verschillen door verschillen in nationale wetgeving, beschikbaarheid van grondstoffen, gezonde voedingsbeleid in betreffend landen.

Een lidstaat vraagt of er in het vervolg labels op het etiket komen die aangeven of het wel of niet verschilt qua inhoud met andere landen? De Commissie zegt dat dit nog niet duidelijk is en eerst besproken moet worden met consumentenorganisaties en handelaren. Producenten kunnen bij inhoudelijke verschillen hun verpakkingen aanpassen of op het etiket een disclaimer zetten.

Verder wordt gevraagd of de prijs van het product ook een factor is. De Commissie geeft aan dat dit lastig te bepalen is omdat de prijs afhankelijk is van meerdere factoren.

4. Alcohol labelling

De EU-commissie legt uit dat de Memorandum of Understanding (MoU) over etikettering van sterke dranken is opgesteld door de industrie en bedrijven. In de MoU wordt beschreven welke producten ertoe behoren en welke etikettering op deze producten worden geplaatst. In september 2019 gaat het document online.

Enkele lidstaten, waaronder Nederland vinden het goed dat er nu een MoU is, maar zouden liever geregeld zien dat etikettering voor deze producten ook verplicht wordt (net als andere levensmiddelen).

De Commissie antwoordt dat de MoU open is voor alle sectoren en alle bedrijven. Ook heeft het de makers van de MoU geadviseerd om zoveel mogelijk bedrijven en organisaties mee te nemen in de ontwikkeling van het document.

Nederland vraagt om een plan hoe de invulling van de MoU gevolgd gaat worden, en hoe wordt nagegaan of de intenties door alle betrokken bedrijven worden ingevuld. De Commissie antwoordt dat de invulling van de MoU gevolgd gaat worden en dat ook beoordeeld wordt of hiermee een goede invulling aan de etikettering wordt gegeven.

In antwoord op een vraag van een lidstaat geeft de Commissie aan dat ook de consumentenorganisaties op de hoogte zijn gesteld van de MoU.

5. Date marking

Uit onderzoek is gebleken dat voedselverspilling is gelinked aan houdbaarheidsdata (ICF, 2018). Het *Circular Economy Action Plan* vraagt de Commissie om manieren te onderzoeken waarbij het gebruik van houdbaarheidsdata in de voedselketen wordt verbeterd en waarbij de betekenis, met name die van 'best before', voor consumenten duidelijker wordt. De hoofdresultaten van de studie (ICF, 2018) waren:

1. Tot 10% van de voedselverspilling is te linken aan houdbaarheidsdata;
2. Er is grote variatie in het gebruik van houdbaarheidsdata;
3. Slechte leesbaarheid van de houdbaarheidsdata (11% van de producten);
4. Een verbeterde samenwerking en innovatie in de voedselketen kan helpen bij het voorkomen van voedselverspilling.

Voor verbetering is een veelzijdig gecoördineerd en coherent actieplan nodig met als doelen:

1. Verbeteren van de differentiatie tussen de begrippen 'use by' (te gebruiken tot) en 'best before' (tenminste houdbaar tot)
2. Faciliteren van het gemeenschappelijke begrip en gebruik van houdbaarheidsdata.

Prioriteit is het opstellen van technische richtlijnen ter verduidelijking van wettelijke EU-voorschriften ter bevordering van consistent gebruik van houdbaarheidsdata door levensmiddelenbedrijven en controle instanties. Hierbij is EFSA's wetenschappelijk advies nodig om levensmiddelenbedrijven te informeren bij de beslissing omtrent het gebruik van houdbaarheidsdata.

Deze handleiding zal handvatten geven voor meer consistent gebruik van houdbaarheidsdata en gerelateerde voedselinformatie-praktijken in de lidstaten. Hierbij zal de focus liggen op preventie van voedselverspilling terwijl voedselveiligheid niet in het geding komt. De beslissing om een 'tenminste houdbaar tot' of 'te gebruiken tot' houdbaarheidsdatum moet worden genomen per product. Op dit moment wordt gewacht op het advies van EFSA, maar zodra deze bekend is, zal het document afgemaakt worden.

Aan EFSA is een verzoek gedaan voor wetenschappelijk advies op de volgende punten:

1. Advies voor gebruik van de houdbaarheidsdatum 'te gebruiken tot';
2. Advies voor gebruik van de houdbaarheidsdatum 'tenminste houdbaar tot';
3. Richtlijnen voor informatieverschaffing over bewaarcondities en tijdlimieten voor productconsumptie;
4. Richtlijnen voor informatieverschaffing over ontdoeien en ingevroren producten.

Deadlines voor advies 1 en 2 = 30 september 2020

Deadlines voor advies 3 en 4 = 31 maart 2021

Omdat op dit moment voor veel consumenten de houdbaarheidsdata op voedingsproducten niet begrijpelijk is, zal hier consumentenonderzoek naar worden in 2020 en 2021. Hierbij wordt onderzocht hoe het consumenten begrip en gebruik van houdbaarheidsdata vergemakkelijkt kan worden.

Enkele lidstaten presenteren hun ervaringen met het hanteren van de houdbaarheidsdata. Eén lidstaat gebruikt 'best before' en 'often good after' en bij dit laatste toegevoegd: kijk, ruik en proef (of emoticon). Er is gediscussieerd over de meerwaarde van de termen kijk, ruik en proef. Ook legt de lidstaat uit dat er ook bij ondernemers meer inzet is om ervoor te zorgen dat voedsel niet wordt weggegooid, o.a. door gebruik van 50% korting stickers. Meerdere lidstaten reageren positief op het initiatief voor de uitleg van de producten met een THT.

Over de bewoording 'often good after' is nog geen algehele overeenstemming. Meerdere lidstaten vinden deze bewoording verwarrend. De EU-commissie wilt een consumentenonderzoek gaan starten om te testen op bewoording. De resultaten daarna middels kwantitatief onderzoek getest bij lidstaten en hun consumenten. Dit onderzoek zal in 2020 van start gaan.

Nederland wilt weten welke richtlijnen andere lidstaten hanteren op het gebied van 'tenminste houdbaar tot' en 'te gebruiken tot'. Meerdere lidstaten geven aan dat de bedrijven verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van de data. De lidstaten die antwoordden hebben geen eigen aanvullende wetgeving, maar vaak wel nationale handleidingen.

6. Definitie vegetarisch en vegan

Een eerste discussie is gevoerd over de mogelijke definities voor 'vegetarisch en veganistisch'. Vwb de termen vegetarisch en veganistisch gaat het om de definitie van deze termen, aan de andere kant speelt ook de discussie over de etikettering van vegetarische producten met 'vleestermen'.

Meerdere lidstaten geven dat meer richtlijnen nodig zijn voor deze termen. Op dit moment is het soms misleidend hoe hiermee wordt om gegaan. Binnen Europa geen geharmoniseerde aanpak.

Een lidstaat heeft een survey gehouden over veganistische producten. Deze studie was voornamelijk ter informatie, omdat ze wilde weten wat op de markt beschikbaar is en wat voor problemen kan zorgen. De resultaten van deze studie kan worden rondgestuurd naar de Commissie, want er waren interessante resultaten gevonden. Hieronder bv. misleidende woorden, zoals veganistische olie. Dit is onacceptabel volgens Frankrijk en volgens article 6(c) uit de Verordening 1169/2011.

Enkele lidstaten hebben documenten opgesteld waarbij ze een definitie hanteren voor deze termen. Deze termen worden gebruikt door het bedrijfsleven, maar zijn niet wettelijk bindend. Deze nationale documenten worden gedeeld.

AOB

Er wordt geopperd om in de volgende Commissiewerkgroep de allergenen-discussie te hervatten. Hierbij moet dan vooral in worden gegaan op artikel 36(3): vrijwillige vermelding van allergenen (*may contain*).

Nederland heeft gevraagd naar het rapport over Front-of-Pack etikettering. De Commissie geeft aan dat gewacht wordt op de installering van de nieuwe Commissie.

Den Haag, 15 oktober 2019